



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hiob

Brenz, Johannes

Haganoæ

VD16 B 3079

Ca. XXXIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36516

Pius semper
talis inuenia
tur.

personam, propterea quod nesciam, quando ex
mundo, & hoc corporis ergasculo, me sit uocatum
creator meus, omni hora & momento expecto me
tem, expecto aduentem patrem familias, si igitur
me imparatum, hoc est, iniqua agentem, auram popu
rem captantem, & ad gratiam hominum concionantem
inueniret, quantis plagis uapularem?

CA. XXXIII.

Quare audire audi Hiob sermonem meum,
et omnia uerba mea animaduerte.

Ecce aperui os meum, loquetur lin
gua mea in gutture meo.

Simplicitas cordis mei uerba mea sunt,
& scientiam labia mea pure loquentur.

Spiritus Dei fecit me, & spiraculum om
nipotentis uiuificauit me.

Si potueris responde mihi, aduersus fa
ciem meam confite.

Ecce ego iuxta sermonem tuum, Dei
sum, de luto formatus sum etiam ego.

Ecce frons mea, non terreat te, & incli
natio mea super te non grauet.

Enim uero dixisti, in auribus meis, &
uocem sermonis audiui. Purus

Purus sum ego sine scelere, innocens
ego, & non est iniquitas in me.

Ecce causas contra me inuenit, repu-
tat me inimicum sibi.

Posuit in neruo pedes meos, obseruat
omnes semitas meas

Ecce hoc ipso te non iustificatū esse re-
spondeo, quā lōge excellit Deus hominē

Quare cum ipso contendisti, quod ad
omnia uerba tua non responderit?

Si semel loquatur Deus, postea an re-
spondum sit, non est inuestigandum.

QVAMOBREM AVDI.

*Elisu excusata adulescētia sua, nam & Paulus Ti-
motheo scribit: Nemo iuuentutem tuam despiciat, si-
militer captata beneuolētia à necessario, coactū enim
se dicit ut loquatur, non tam obmutescētia senū, quā
spiritu uentris sui, proinde, se ea loquiturū, quæ non
sunt ad aucupandā gloriam, & auditoris adplausum
composita, sed simplicia, & uera, siquidem simplex
est ueruatō oratio: audi, inquit, quoniam omnino mi-
hi loquendum fuerit, ea maxime loquar, quæ simpli-
cia, pura & uera sunt: facessant ambages, discedant
hominū nuge, quod loquar, simplex ueritas erit.*

SPIRITVS DEI FECIT ME &c.

Contemptus
fratrū tolli-
tur his argu-
mentis.

Non est ut in sermone meo, quantūuis adulescens
contemnar, quādo & ego perinde ac tu, Dei sim, Spi-
ritus Domini etiam me fecit, & ex lato creans, spiri-
culo suo me uiuificauit. Est autem hæc potissimā ra-
tio, cur alterum, alter non contemnat, nec naso sus-
spendat adunco: nam ab eodem Deo per idem Ver-
bum in eodē spiritu, omnes formati sumus: communi-
terram, aquā, aërem, & coelum habemus. Quod si
Christianos respicias, habent illi arctius uinculum,
quo colligantur, sic enim Ephesijs 4. dicitur: Vnū cor-
pus, unus spiritus, unus Dominus, una fides, unū bap-
tisma, unus Deus & pater omnū. Sic & Roma. 14.
Noli fratrem perdere pro quo Christus mortuus est:
quod si hæc sentētia alta fide reposita fuerit, nulla dif-
ficultate retraheret nos ab iniurijs, cōtemptu, & blas-
phemijs fratrū, nempe si crediderimus, tantæ dignita-
tis fratrem esse, ut Christus unigenitus Dei filius, pro
pter eum è celo descenderit, & sanguinem suderit.

SI POTVERIS RESPONDE MIHI.

Qualiacuuq; locutus fuero, semper dabitur tibi
respondendi copia, non enim agam tecum imperio,
sed autoritate, non cogo, ut in uerba mea iures: si quid
ueri dixerō, adripe: sin falsi aliquid, reijce.

ECCE EGO IUXTA SERMONEM.

Nullam habes me contemnendi occasionem, pro
pterea quod & ego, quemadmodū tu ipse adseueras,
Dei

Dei creatura sim, & ex puluere formatus: se pone igitur adulescentiam meam, se pone conditionem meam uilem, & memineris me, Dei hominem esse, ut diligentius ad orationem aures arrigas.

ECCE FRONS MEA.

Græcus frontem exposuit $\beta\upsilon\phi\acute{o}\lambda\omicron\upsilon\tau$ terrorē, hoc est, non durius tecum loquar, quam par sit: proinde, confide, ne obstupescas, responde si quid potes: non egerimus, pro Papistarū ingenio & consuetudine, qui non audita uel responsione, uel excusatione, aduersariū, nisi mox palinodiā canat, hereticū pronunciant, ad ignē cōclamant, & duris uotis Satana tradunt: nos uero, tractabimus causam nostrā mitius & humanius.

ENIMVERO DIXISTI.

Ad causam tractandā Elihu adcedit, dicens: Amici tui tres calumniati sunt uitam, è qua iniquitatem tuā probare conabantur, mihi alia tecum ratio est, nam iniquum te, probabo, non è uita tua priori, sed tuo ipso uerbo, & testimonio, hoc est, proprio te gladio confodiam, dixisti enim innocens & iustus sum, nulla est iniquitas in manibus meis, nulla sycophantia decepi proximum, Dominus tamē inimiciter adfligit me, & iniuria adficit, propterea, quod citra omnem iniquitatis causam posuerit pedem meum in ueruo, hoc est, cruciat me, & omnes semitas meas obseruat, quasi impie egerim, omnem meam uitā cruce explom-

ANNOT. IN HIOB

vans. Agnoscis opinor, uerba tua, probabo itaq; in
 ipsissimis tuis uerbis, te iniustum esse, nullus enim ius-
 tus & innocens, cum Deo cōtendit, nec iniusticie ei
 aduscat, quis enim illi fuit à consilijs? aut quis prior
 dedit illi, & reddetur ei? et quis audeat dicere, cur hoc
 facis? quoniam ut est Esa. 55. Sicut exaltantur, inquit
 Dominus, cœli & terra, ita exaltatae sunt uiae meae,
 uis uestris, & cogitationes meae, à cogitationibus ue-
 stris, proinde, cum tu Hiob, Deum iniusticie aduscat,
 præterea indigneris quod facti sui, tibi non det ratio-
 nem, qui potes esse iustus & innocens?

SI SEMEL LOQVATVR DEVS

Deus ut iustus, ita & sapiens est, proinde quicquid
 fecerit, etiamsi captus humanus nō intelligat, iuste et
 sapienter esse factum cōsuetudum, non curiosius inue-
 stigandum est, confessio enim iusticie operū Dei, obse-
 quiū fidei declarat, inuestigatio uero infidelitate cor-
 dis, arguit. Est igitur huius loci sententia. Noli Hiob,
 rationem factorum Dei curiosius inuestigare, et si nō
 adsequeris, eum iniusticie calumniari, quod enim se-
 mel, Deus aut loquitur aut facit, hoc postea, nō est hu-
 mana prudētia inuestigandū, num uere dictū, aut ius-
 te factū fuerit, sed obediētia credendū est, & fide ad-
 orandū: tradidit Dominus te potestati Satanae, ut p. 1.
 bidine sua te, tuaq; omnia tractare possit: crede igitur
 hoc, prudenter factū, utcunq; eā prudentiā, humana
 ratio

ratio nō captat. Disces etiā ex hoc loco, cōcilia, quæ
 vocāt Generalia, aut Synodus. Verbū Dei cōfirmare
 nō posse, nec iudicare, qđ enim deus semel loquitur, Verbū Dei in
 hominis testimonio aut cōfirmatione nō eget, & con- dicat omnes,
 cilia humana ex Verbo authoritatem adcipient, nō at ipsum ne-
 aatem Verbum, ex concilijs, aut hominum decretis. mo iudicat.

In somnio uisionis nocturnæ, cadente
 somno super uiros, in dormitionibus su-
 per lectum.

Tunc aperit aurem uiroꝝ, & in eru-
 ditione eorum terrefacit eos.

Vt auertat hominis opus, & corpus a
 uolentia protegat.

Vt auferat animā eius a corruptione,
 & uitam eius ne transeat in gladium.

Et arguit eum dolore in lecto suo, & iu-
 dicat ossa eius fortiter.

Vt abominabilis fiat ei in uita sua pa-
 nis, & anima eius cibum non desyderet.

Tabescit caro eius ut nō uideatur, con-
 teruntur ossa eius ut euanescant.

Et appropinquat ad corruptionē ani-
 ma eius, & uita eius ad mortuos.

IN SOMNIO VISIONIS NOCTVR.

Antea Elihu Hiobem iniustum probauit, propter

ANNOT. IN HIOB

ea quod importunior aduersus iudicium Dei contem-
 derit, & iniquitatis cum arguerit, nunc explicat su-
 gellorum & operum Dei in homine ratione, quan-
 do scilicet, & quare contingat adflictio, ait enim De-
 us adflictionem incipit in somnio uisionis nocturne,
 dum sopor occupat homines, hoc est, praesto adest ad-
 flictio, eo maxime tempore, quum omnia horrendis
 tenebris, & ceco silentio plena sunt, quum longe
 aliud cogitamus, & mente nostra alio peregrina-
 mur: quemadmodum & Hiob, longe aliud propter
 ingentem Domini benedictionem, quam crucem, suum
 suspicabatur. Porro scriptura, repetitinos casus, et in-
 opinatos euentus, per nocturnum tempus describere
 solet, quo omnia summum agunt silentium, & propter
 somnum, incuria iacent, ut Matth. 25. Medio noctis
 clamor factus est: Ecce sponsus uenit: & 1. Theß. 5.
 Dies ille Domini, ut fit, in nocte ita uenturus est. Eo
 itaque tempore, quo alias, uisiones & somnia fiunt, ut
 Dan. 7. & quo omnes homines securi quiescunt, adpe-
 rit Dominus aurem hominum, turbans eos per legem
 occidentem, & erudiens per crucem. Nam haec praeci-
 pua ratio est: cur Deus homines lege occidat, & cruce
 adfligat. Adfligit enim non ut perdat, sed ut hominem
 erudiat, ab infelicitate et impijs operibus uindictet,
 a tyrannide et insultu Satanae defendat, ne anima eius
 eterno tradatur supplicio, & uita eius, sempiterna
 mori

mori. Quis uero, omnia crucis bona enumerare posset: namq; crux uoluntatis Dei schola, morū discipulū, felicitatis mediatorū, gaudij spiritus sancti officina: breuiter, bonorū omnium thesaurus, nunquā enī Dominus pius propius complectitur quā in cruce. ET ARGVIT EVM &c. Coniicit Deus hominē in oīa mala, ossa eius et uires, p̄ crucē ita enervat, ut cibus ei nausea fiat, caro eius ita p̄ dolore cōdrescit, ut p̄dere putares pectus, et à spine tantū modo crate tenerrita indurescit cutis, ut per eā spectari uiscera possent. Adeoq; nō contētus his malis Deus coniicit hoīem etiā in medias mortis, & inferni fauces. In his opibus nemo Deo cōtradidere audeat, neq; arguēdo cū eo expostulare. Deus enī est, nō homo. Omnia autē Dei opa iusta, recta & sapiētia sunt.

*Cruce ad eide
securis.*

Si fuerit pro eo angelus, mediator unus de mille, ut annunciet pro homine reuersionem suam.

Tunc miserebitur eius & dicet, libera eum, ne descendat in corruptionem, inueni propiciationem.

Germinet caro eius ab adolescentia, reuertatur ad dies iuuentutis suae.

Orabit ad Deum & gratificabitur ei, & ostendet ei faciem suam in iubilo,

Gg 2

ANNO T. IN HIOB

& retribuetur homini iusticia eius.

Adspiciet ad homines, & dicet, peccavi, & uere deliqui, & nondum æquo supplicio adfectus sum.

Liberauit animam meam ne abiret in corruptionem, ut uita mea lumen uideret.

Ecce omnia ista facit Deus tribus uerbis cum uiro.

Vt reducat animam eius a corruptione, ut illuminet eum, lumine uiuentium.

Animaduerte Hiob, audi me, tace, & ego loquar.

Si fuerit tibi sermo, responde mihi, loquere, ut placeat mihi iusticia tua.

Si uero non, audi tu me, tace, & docebo te sapientiam.

SI FVERIT PRO EO ANGELVS

Paucis antea uerbis Elihu, legis uim, et crucis rationem exposuit, aperit enim, inquit, Dominus uerem noctu, & terrefacit homines: hoc est, per legem occidit: nam, etiam si Hiobis tempore nondum lex fuerit scripta, habet tamen unusquisque eam in corde suo insculptam, attestante conscientia, & cogitationibus inter se aduersantibus, aut etiam excusantibus, qua patefacta, occiditur conscientia: deinde crux oritur, & mors

B CAPITIS XXXIII. 335

que est peccati per legem ostensi, authoramētum.
 Quid igitur in tantis angustijs faciendū? si enim lex
 inuis occiderit per peccatū, & foris crux, morte co-
 mitata adflixerit, quo confugiendum est? Respondet
 Elihu, Euangelij energiam clarissime ob oculos po- *vis euāgelij*
 nens: si fuerit inquit, pro eo angelus mediator, hoc
 est, territa per legem cōscientia, & toto homine per
 crucem cōcusso, non est alia spes, quā in Euangelio
 in Christo Iesu Domino nostro, qui est magni cōsiliij
 angelus, mediator, ac intercessor inter Deū & homi-
 nem, per quem omnis conscientia, quantūcumq; per
 legem occisa, uiuificatur, per quem, omnis crux uite
 & liberationis initium est, qui est propiciatio, pax,
 redemptio, & sanctificatio nostra. Vides autē quā
 clare hoc loco Elihu de Christo cōcionetur? putares,
 eum nō ante legem, quo Christus adhuc occultissime
 latebat, sed post Euāgelion reuelatū prædicasse. Ca-
 terum q̄ uocet eum angelū unum de millibus, hoc est
 in fallar, quod Esaias dicit, consiliij magni angelus.
 Nec mireris q̄ simpliciter angelus dicatur, quando
 & Mose eum prophetā uocauerit, Deut. 18. est enim
 angelus, sicut inquit, pater misit me ut facerem uolū-
 tatem eius, sed & angelorū Dominus: est propheta,
 sed & Prophetarum omnium κορυφαίος. Pro medi-
 atore Hebr. eus habet מוֹדֵעַ quod à מוֹדֵעַ descen-
 dit, et significat interpretem agere, mediare uerbis,

ANNOT. IN HIOB

unde χ interpretem, mediatorē, et intercessorem significat. Sic Christus à Paulo dicitur 1. Tim. 2. Vnus mediator Dei & hominū: & Hebr. 8. Prostantioris testamenti intercessor.

VT ADVNCIET PRO HOMINE

Si vnus ille mediator, suam iustitiā homini commūnicauerit, & pro eo intercesserit, tunc miserabitur eius Dominus, & liberabit animam eius à corruptione, qui enim credit in filium, nō perit, sed habet uitam aeternam, & qui sermonem eius seruauerit, non gustabit mortem in aeternum.

LIBERA EVM. Verba Dei sunt liberantis hominem à maledictione crucis per Euangelion, & absoluentis eū à iure peccati, ubicunq; enim inuenit Dominus filiū suū mediatorē, ibi propiciationem inuenit, ipse enim est propiciatio pro peccatis nostris.

GERMINET CARO EIVS.

Deus loquitur, uiuificās Euangelio eum, qui antea per legem mortuus erat: redeat, inquit, ad adulescentiam, & resumat omnes uires suas, ante per furorem iudicij mei collapsas: uolo enim mortem morientis, sed magis ut conuertatur & uiuat.

ORABIT AD EVM. Ex regeneratione et uiuificatione Euangelij, uberrimi fructus pullulant, Primus, oratio qua maius donum, serē à Deo homini cōtigit nō poterat, hoc enim ipso, quo spiritu orābat

Fructus regenerationis.

largitur

*largitur Dominus, largitur etiam orationis impetra-
tionem, hoc est, una cū spiritu orandi, se captiuū de-
dit: sic Iacobo captiuus factus est, Gen. 22. Sic Mosē
Exod. 32. per orationem à fide profectam.*

ET OSTENDET EI FACIEM &c.

*Secundus fructus est, gaudiū spiritus sancti quod
est facies Dei iucunda, exhilarās cōscientias nostras.*

RETRIBVETVR HOMINI &c.

*Qui enim bona egerit, ibit in uitā eternā, & his q̄
ad dextrā sunt, dicetur, Venite benedicti patris mei.*

ASPICIET AD HOMINES. Tertius

*fructus regenerationis est confessio, non illa auricu-
laris, sed quæ est uera cordis, agnitio peccatorum,
hæc enim confessio Deo grata est, si agnoscamus om-
nes vires nostras sub peccato, et Satana captiuas fuis-
se, et nihil in uniuersa carne nostra sibi esse, qd̄ Deo
gratū fuerit: sic enim se humiliare, est se exaltare: sic
se peccatorē agnoscere, est se in Domino iustificare.*

ET NONDVMAEQVO. Ita enim fides
*dicat: Domine si iniquitates obseruaueris, quis sustine-
bit adfluxisti, sed nondum pro merito peccatorū: pu-
nisti, sed maiora sunt delicta, quā ut tantilla cruce ex-
piari possint. Infidelitas autem, semper putat se mi-
nus peccasse, quā adfligatur.*

LIBERAVIT ANIMAM &c.

Confessio eius, qui per Euāgelion renatus est: li-

ANNOT. IN HIOB

berauit Dominus me à morte, peccato, et inferno, est quod nunc timeam illos Satanae insultus, habitudo confidenter, siquidem eo lumine illuminatus sum, quod illuminat Deus oem hominē in hūc mundū uenientem.

ECCE OMNIA ISTA FACIT.

Omnia haec, inquit Elihu, Deus operatur in uariis quouis, per Euāgelion renato, idq; tribus uicibus, hoc est, saepe & frequenter, nunc enim eleuat piū, nunc rursus deijcit, iam exaltat, iā humiliat, modo mortificat, modo uiuificat, p ut suo animo allubescat: nam & Hiobem ad eundē modum tractauit, primū eum exaltando: dein humiliando per crucem & iudiciū: postremo rursus eleuādo, ut est in ult. cap. hac enim uarietate erudit pios, ut in solā ipsius manū respiciāt & ex ipso uitam, salutem, & omne bonum petant.

ANIMADVERTE HIOB, AVDI ME.

Id est, uerissima nūc dixi: proinde equum erit, et obticescas, & aures arrigas. Quod si existimaueris me inique pronunciaſſe, te esse iniustū: age itaq; mendaciū meum arguito, & tuā declarato iustitiā, si forte & ego persuasus, iustitiae tuae patronus fiam: nunc uero quum nihil habes, quo possis patrocinari tuae iustitiae, quam habebas quidē, priusquā adſtiteris, sed posteaquā iudicio Domini comprehēsus es, euertit omnis iustitia. Proinde diligēter audi sermonem meum, prudenter enim de tua causa pronunciaſſe.

CAP.